

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ 6-8, 45444 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
☎ 26510 27475/31323, FAX: 2651074255
E-mail: tee_ioan@tee.gr

Ιωάννινα, 23.12.2020
Αριθ. πρωτ.:

Π Ρ Ο Σ: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας
κο Κωνσταντίνο Χατζηδάκη
E-mail: secmin@ypen.gr

ΘΕΜΑ: Προβλήματα, παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με το Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΥΤΟΝΟΜΩ».

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Το πολυαναμενόμενο και πολλά υποσχόμενο νέο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΥΤΟΝΟΜΩ», για το οποίο η σχετική πλατφόρμα υποβολής αιτήσεων ένταξης σε αυτό ξεκίνησε να λειτουργεί την 11.12.2020 με τις Περιφέρειες Ηπείρου και Ιονίων Νήσων, εξελίσσεται σε ένα συνεχιζόμενο – και για όλες τις Περιφέρειες που ακολούθησαν – φιάσκο ολίγων λεπτών της ώρας.

Το Υπουργείο epαίρεται στις ανακοινώσεις του για την επιτυχία του προγράμματος με αποκλειστικό κριτήριο την επίτευξη της δέσμευσης του διατιθέμενου ανά Περιφέρεια προϋπολογισμού, έχει δημιουργήσει ωστόσο την αίσθηση ότι είναι εκτός πραγματικότητας.

Κωφεύει συστηματικά στις αντιδράσεις του συνόλου του τεχνικού και μη κόσμου για τη δυσλειτουργία του συστήματος για το οποίο ενώ έχει την αποκλειστική ευθύνη λειτουργίας δεν την αναλαμβάνει, προσπαθώντας να επιρρίψει στους Μηχανικούς και τους ιδιοκτήτες τις ευθύνες.

Στο τρέχον Πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ» συνεχίζονται τα δύο βασικά λάθη του προηγούμενου προγράμματος «Εξοικονομώ». Μόνα κριτήρια υπαγωγής μιας αίτησης είναι η χρονική προτεραιότητα και το κλείσιμο του συστήματος μετά την εξάντληση των πόρων. Δεν υπάρχει κανένα κριτήριο οικονομικής – κοινωνικής ή ενεργειακής προτεραιότητας και ουσιαστικής καταπολέμησης της «ενεργειακής φτώχειας».

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι, ενώ τα διαθέσιμα κονδύλια για τους δικαιούχους του Προγράμματος στην Περιφέρεια Ηπείρου ήταν 63,1 εκατομμύρια ευρώ, αυτά εξαντλήθηκαν μόλις μέσα σε 23 λεπτά, διότι για τόσο χρόνο τελικά "ήταν ανοιχτή" η ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής αιτήσεων υπαγωγής στο πρόγραμμα.

Αν και το υπόψη πρόγραμμα στοχεύει – και ορθά - στο να καλύψει την πραγματική και αντικειμενικά ιδιαίτερα αυξημένη για την περιοχή μας αναγκαιότητα ενεργειακής αναβάθμισης των κτηρίων, στην πράξη αυτό καταλήγει να απέχει πόρρω από το σκοπό του, κυρίως εξαιτίας της δομής του σχεδιασμού του.

Καθώς, κριτήριο για την υπαγωγή σε ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης αποκλειστικά τεχνικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί – όπως θα έπρεπε – η τεχνική πληρότητα των προτάσεων, αλλά η ταχύτητα υποβολής των αιτήσεων σε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα συγκεκριμένου προϋπολογισμού, ο οποίος μειώνεται σε real time από όσους κατορθώσουν τελικά να υποβάλλουν τη σχετική αίτηση.

Πρόκειται για μια διαδικασία που ευτελίζει έντονα το ρόλο και τη δουλειά των συναδέλφων μηχανικών, καθώς η επιστημονική τους γνώση και επάρκεια κι η επαγγελματική τους υπευθυνότητα αντικαθίστανται με την ταχύτητα πληκτρολόγησης, τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό του γραφείου τους και την ταχύτητα του δικτύου στην περιοχή της επαγγελματικής τους έδρας. Ή - ακόμη χειρότερα - με την οικονομική τους δυνατότητα για "ενοικίαση" θέσεων και χειριστών ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων.

Με δεδομένο πως αποδείχθηκε ότι τα διαθέσιμα κονδύλια δεν επαρκούν για να ικανοποιήσουν τις πραγματικές ανάγκες, απαιτούμε από την Πολιτεία πολύ υψηλότερη χρηματοδότηση του προγράμματος. Κυρίως όμως, απαιτείται ο ανασχεδιασμός του προγράμματος με θέσπιση κριτηρίων μοριοδότησης, διαφάνεια στην επιλογή των δικαιούχων μέσω κατάρτισης πινάκων δικαιούχων και επιλαχόντων, αναχρηματοδοτήσεις και επανεπενδύσεις σε συγκεκριμένες περιόδους μέσα στο χρόνο κ.ο.κ.

Ένας εντελώς διαφορετικός σχεδιασμός που δεν θα υποβαθμίζει τον τεχνικό κόσμο της περιοχής μας, δεν θα μετατρέπει τους συναδέλφους αναίτια σε κυματοθραύστες των προβληματικών σχεδιασμών της Πολιτείας, σε σάκους του μποξ που εισπράττουν κι απορροφούν τις διαμαρτυρίες και απολογούνται για προβλήματα, επιλογές και δυσλειτουργίες για τα οποία δε φέρουν ευθύνη, μιας κι αυτή είναι αποκλειστικά και μόνο του αρμόδιου Υπουργείου που καθόρισε το ύψος χρηματοδότησης και το πλαίσιο απορρόφησής της.

Το «Εξοικονομώ – Αυτονομώ» όπως υφίσταται βρίσκεται μακριά από τις πραγματικές ανάγκες των πολιτών. Δεν γίνεται για ακόμη μια φορά να βρίσκονται οι μηχανικοί απέναντι από τους ιδιοκτήτες. Δεν γίνεται κάθε χρόνο ο ιδιοκτήτης να πρέπει να ξεκινήσει από το μηδέν.

Ο επόμενος κύκλος του προγράμματος, που θα προκηρυχθεί το έτος 2021, πρέπει να στηρίζεται σε ποιοτικά και αντικειμενικά κριτήρια ένταξης σε αυτό και όχι στο αποτυχημένο σύστημα βάσει χρονικής προτεραιότητας μέχρι εξαντλήσεως των πόρων (first come/first served). Επίσης, επιβάλλεται ο οδηγός του προγράμματος να δημοσιοποιείται έγκαιρα, ώστε οι συνάδελφοι μηχανικοί να έχουν στη διάθεσή τους τον απαραίτητο χρόνο για να προετοιμάσουν κατάλληλα τους σχετικούς φακέλους.

Για τον παρόντα κύκλο θα ήταν σωστό και δίκαιο να γίνουν δεκτές ως επιλαχούσες οι υπόλοιπες προτάσεις που υποβλήθηκαν, πριν προκηρυχθεί ο επόμενος κύκλος.

Επισημαίνεται ότι μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους στο σύνολό της η σχετική απόφαση της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ όπου, μεταξύ άλλων, διεκδικούνται από εσάς:

- α) Η άμεση ανάκληση των άστοχων και προσβλητικών δηλώσεών σας για τους Μηχανικούς.
- β) Ο ανασχεδιασμός του προγράμματος και η αποδοχή των προτάσεων του τεχνικού κόσμου.

γ) Η δημοσιοποίηση αναλυτικά των στατιστικών στοιχείων, που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο, αναφορικά με το πότε κατατέθηκε χρονικά η πρώτη αλλά και η τελευταία αίτηση αλλά και τους ακριβείς χρόνους κατάθεσης των λοιπών αιτήσεων που καταχωρήθηκαν εμπρόθεσμα στο σύστημα, για κάθε περιφερειακό πρόγραμμα του «Εξοικονομώ – Αυτονομώ». Ο αποκλεισμός από την υπαγωγή, κάθε αίτησης που θα εντοπισθεί ότι εισήχθη με ενδεχόμενη παράκαμψη του ηλεκτρονικού συστήματος με αθέμιτα μέσα. Ο έλεγχος με ανεξάρτητο φορέα του διαχειριστή του ηλεκτρονικού συστήματος.

δ) Η δημοσιοποίηση καταλόγου με το πλήθος έργων ανά τεχνικό σύμβουλο.

ε) Η γενναία χρηματοδότηση του προγράμματος, ικανή να καλύψει το σύνολο του ενδιαφέροντος, με προτεραιότητα στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας των νοικοκυριών στη Ελλάδα.

Θα θέλαμε να τονίσουμε ότι το παρόν κείμενο αποτελεί προσπάθεια διατύπωσης προτάσεων για την ουσιαστική και αποτελεσματική βελτίωση των συνθηκών υλοποίησης του προγράμματος «Εξοικονομώ» με στόχο τη δημιουργία αντικειμενικών κριτηρίων ένταξης στο πρόγραμμα.

Στα πλαίσια αυτά, η Διοικούσα Επιτροπή ΤΕΕ/Τμήμα Ηπείρου σας καταθέτει τις παρακάτω προτάσεις, οι οποίες αναμφισβήτητα συμβάλλουν αφενός στη σωστή εξέλιξη και εφαρμογή των υπαρχόντων αλλά και μελλοντικών προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας και αφετέρου στην προστασία των Μηχανικών - μελών μας από τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση του ρόλου τους, ο οποίος πρέπει να παραμένει καθαρά επιστημονικός, και ειδικότερα:

- 1) Υψηλότερη χρηματοδότηση, ιδίως σε Περιφέρειες όπως η δική μας, λόγω και των κλιματολογικών συνθηκών.
- 2) Κατάργηση του κριτηρίου της χρονικής προτεραιότητας υποβολής των αιτήσεων στο πρόγραμμα. Οι πόροι για το πρόγραμμα θα πρέπει να απορροφώνται λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως άλλωστε γίνεται με όλα τα προγράμματα χρηματοδότησης ΕΣΠΑ, και όχι με διαδικασίες στηριζόμενες στην ταχύτητα και στην τύχη.
- 3) Υιοθέτηση της μεθοδολογίας ουσιαστικής αξιολόγησης των αιτήσεων με διαφανείς και αυτοματοποιημένες διαδικασίες ελέγχου και εποπτείας για τη διασφάλιση του αδιάβλητου της διαδικασίας, με κριτήρια τα οποία θα αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά την ενεργειακή φτώχεια, την ενεργειακή αποδοτικότητα των παρεμβάσεων και την επίτευξη των ετήσιων εθνικών στόχων.
- 4) Διαρκής ισχύς του Προγράμματος μέχρι εξαντλήσεως των πόρων και συνεχής αξιολόγηση και ανατροφοδότησή του με τους απαιτούμενους πόρους για την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών αλλά και του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού για το Κλίμα.
- 5) Ενίσχυση της τεκμηρίωσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων μέσω συστηματικότερων ελέγχων και επαλήθευσης προμετρήσεων.
- 6) Διεύρυνση των προτεινόμενων παρεμβάσεων του Προγράμματος, με συμπερίληψη των κτιριακών ενισχύσεων και της αντισεισμικής θωράκισης των κατασκευών.

7) Δημιουργία καταλόγου επιλαχόντων δικαιούχων για το παρόν πρόγραμμα, ώστε να μη δημιουργείται φόρτος έτοιμων προτάσεων από πρόγραμμα σε πρόγραμμα.

8) Ενίσχυση του ρόλου του Μηχανικού (συμβούλου, μελετητή, επιβλέποντα, ελεγκτή) και αύξηση των αμοιβών του.

Τέλος, δηλώνουμε ότι, σε περίπτωση που το Υπουργείο δεν επιθυμεί να ακούσει τις προτάσεις μας και να συνδιαμορφώσει το νέο πρόγραμμα μαζί με τον Τεχνικό κόσμο, θα πρέπει το ΤΕΕ να εξετάσει πολύ σοβαρά το ενδεχόμενο να σταματήσει να υποστηρίζει την υλοποίησή του.

Με εκτίμηση,
Για τη Διοικούσα Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λυκοτραφίτης
Πολιτικός Μηχανικός

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Υφυπουργό Περιβάλλοντος
E-mail: secdermin.per@ypen.gr
2. Γεν. Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών
E-mail: ggenergy@ypen.gr
3. Περιφερειάρχη Ηπείρου
4. Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων
5. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Λευκάδας
6. ΤΕΕ
7. Περιφερειακά Τμήματα ΤΕΕ
8. Βουλευτές Νομών Ηπείρου και Λευκάδας